

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ
ІМЕНІ М. В. ЛИСЕНКА

Факультет фортепіано, джазу та популярної музики

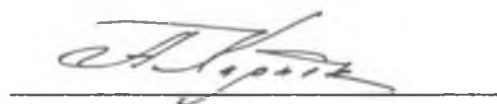
Кафедри спеціального фортепіано №1 і №2

ПОГОДЖУЮ:

Гарант освітньо-творчої програми
доктор мистецтвознавства,
професор Карп'як А.Я.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
професор Кушнір М. О.

01 жовтня 2021 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

“Виконавська майстерність”

(фортепіано)

Другий етап (творча аспірантура)

Галузь знань - 02 Культура і мистецтво”

Спеціальність - 025 “Музичне мистецтво”

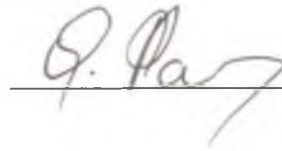
Третій (освітньо-творчий) рівень вищої освіти

Львів - 2021

Силабус навчальної дисципліни «Виконавська майстерність» (фортепіано) Другий етап (творча аспірантура) з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво третього (освітньо-творчий) рівня вищої освіти, ступеня доктор мистецтв затверджено Вченою радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 30 серпня 2021р. (Протокол № 3).

Розробник:

завідувач кафедри спеціального фортепіано
ЛНМА імені М.В.Лисенка,
народна артистка України, професор

Рапіта О. М.

Рецензент:

заслужений діяч мистецтв України,
доктор філософії, професор

Катрич О. Т.

**Силабус курсу «Виконавська майстерність» (фортепіано)
Другий етап (творча аспірантура)
2021-2022 навчального року**

Назва курсу	«Виконавська майстерність» (фортепіано)
Адреса викладання курсу	вул. Нижанківського 5, 79000 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет фортепіано, джазу та популярної музики, кафедри спеціального фортепіано №1 і №2
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	Провідні професори кафедри
Контактна інформація викладачів	dragan.rapita@gmail.com mili777@i.ua
Корпоративна пошта	doctor.lnma@i.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації по курсу відбуваються у формі аудиторних занять. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://lnma.edu.ua/aspirantura/
Інформація про курс	Курс присвячений підготовці висококваліфікованих концертних виконавців, що всебічно володіють мистецтвом гри на фортепіано. Розподіл матеріалу курсу «Виконавська майстерність» позначений умовним характером. Узагальнене формулювання назв тем передбачає їхнє обов'язкове наповнення специфічними характеристиками, які обумовлені необхідністю індивідуального, особистісного підходу до кожного докторанта та віддзеркалюють сучасні тенденції розвитку фортепіанного виконавства в поєднанні з традиціями національного музичного мистецтва. Відтак, погодинне наповнення тем володіє, здебільшого, рекомендаційним характером.

Коротка анотація курсу	Дисципліна «Виконавська майстерність» є обов'язковою дисципліною зі спеціальності 025 Музичне мистецтво для освітньої програми з підготовки доктора мистецтв, яка викладається в обсязі 6 кредитів (60 год. індивідуальні заняття + 120 год. самостійна робота) (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою навчальної дисципліни «Виконавська майстерність» є формування системи компетентностей притаманних артистичній виконавській діяльності в галузі музичного мистецтва та професійному застосуванні їх у майбутній фаховій виконавській та педагогічній праці докторанта.

**Література для
вивчення
дисципліни**

Основна:

1. Алексеев А. Русские пианисты. Москва : Музгиз, 1948. 313 с. 2. Вахраньов Ю.Ф. Клавир і клавирна музика в Україні. Музична Харківщина : зб. наук. праць. Харків, 1992. С. 159-174.
3. Григорьев Л., Платек Я. Современные пианисты. Москва: Советский композитор, 1990. 416 с.
4. Дагилайская Э. Из прошлого фортепианного исполнительства в Одессе. Мастерство музыканта-исполнителя. Вып. 2. Москва, 1976. – С. 246-288. 5. Дітчук О. Роль Віденської фортепіанної школи у формуванні піаністичного мистецтва України (Галичина та українська діаспора першої половини ХХ ст.) : дис. . . . канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Львів, 2009. 269 с.
6. Дремлюга М. Українська фортепіанна музика. Київ, 1958. 168 с. 7. Житомирське музичне училище ім. В.С.Косенка. Сторінки історії: 1905-2005. Житомир : Волинь, 2005. 140 с.
8. Історія української музики. Т.1-4. Київ : Наук. думка, 1989-1992. 9. Кашкадамова Н. Фортепіанне мистецтво у Львові: статті, рецензії, матеріали. Тернопіль : Астон, 2001. 400 с.
10. Кашкадамова Н. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах: навч. посібник. Тернопіль: Астон, 1998. 299 с.
11. Кашкадамова Н. Історія фортепіанного мистецтва ХІХ сторіччя. – Тернопіль: Астон, 2006. 607 с.
12. Кашкадамова Н. Фортепіанно-виконавське мистецтво України. Історичні нариси. Львів : Кінпатрі Лтд, 2017. 611 с.
13. Кононова Е. Пианистическая культура Харькова. Киев, 1984. 174 с. 14. Корній Л. Історія української музики. Т. 1-3. Київ, 1996-1998.
15. Кузьмін М. Забуті сторінки музичного життя Києва. Київ : Музична Україна, 1972. 223 с.
16. Курковський Г. Микола Лисенко – піаніст-виконавець. Київ : Музична Україна, 1973. 150 с.
17. Курковський Г. Питання фортепіанного виконавства. Київ : Музична Україна, 1983. 138 с.
18. Мазепа Л. Сторінки музичного минулого Львова. Львів : Сполом, 2001. 280с.
19. Мазепа Л., Мазепа Т. Шлях до музичної академії у Львові: у 2-х томах. – Львів, 2003.
20. Мілодан Т. Розвиток виконавсько-педагогічних засад Фелікса Блуменфельда та Генріха Нейгауза в діяльності львівських піаністів (1950- 1990 рр.) : дис. . . . канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Львів, 2009. 192 с. 21. Музалевский В. Русская фортепианная музыка. Москва : Гос. Муз. Изд., 1949. 358с.
22. Одесская консерватория. Забытые имена, новые страницы. Одесса : ОКФА, 1994.
23. Рыцарева М. Композитор Д. Бортнянский. Москва, 1979. 253 с. 24. Садова Л. Виконавсько-методичні засади фортепіанної школи Вілема Курца як джерело розвитку львівської піаністики : дис. . . . канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Львів, 2007. 253 с.

25. Степаненко М. Клавир в історії музичної культури України. Українська музична спадщина. Вип. 1. Київ, 1989. – С. 17-45.
26. Фергюсон Говард. Фортеп'явне виконавство / переклад, редагування, коментарі Мирона Кушніра. Львів : Сполом, 2007. 224 с.
27. Харнонкурт Н. Музика як мова звуків. Суми : Собор, 2002. 184 с. 28. Шамаєва К. Музична освіта в Україні у першій половині XIX ст. Київ : ІЗМН, 1996. 112 с.
29. Шамаєва К.И. Концертная жизнь Киева 1919-1932 годов. Из прошлого советской музыкальной культуры. Вип. 3. Москва, 1982. С.89-154. 30. Шеффер Т., Черпухова К. Нотозібрання Розумовських. Українське музикознавство. Вип. 6. Київ, 1971. С.170-184.

Інформаційні ресурси.

1. Universitat fur Musik und darstellende Kunst Wien. URL : https://de.wikipedia.org/wiki/Universitat_fur_Musik_und_darstellende_Kunst_Wien
2. Neues Wiener Konservatorium. URL : https://de.wikipedia.org/wiki/Neues_Wiener_Konservatorium
3. Musik und Kunst Privatuniversitat der Stadt Wien. URL : www.muk.ac.at/
4. Konservatorium der Stadt Wien. URL : https://www.wien.gv.at/.../Konservatorium_der_Stadt_Wien

Нотна:

Концерти, сонати, твори циклічної та середньої форм І.Стравінського, Й.Гайдна, В.Моцарта, Л.Бетховена, Ф.Шуберта, Ф.Мендельсона, К.Вебера Ф.Шопена, Р.Шумана, Ф.Ліста, Й.Брамса, Е.Гріга, Я.Сібеліуса, Б.Сметани, А.Дворжака, К.Сен-Санса, С.Рахманінова, О.Скрябіна, М.Метнера, М.Равеля, К.Дебюссі, С.Прокоф'єва, Б.Бартока, С.Прокоф'єва, П.Гіндеміта, Д.Шостаковича, М.М'яковського, Г.Шонберга, А.Веберна, А.Берга, О.Месіана, К.Штокхаузена, Л.Берію, Л.Ноно, А.Гінастери, Р.Щедрина, А.Шнітке, С.Губайдуліної, Е.Денисова, В.Бібіка, В.Задерацького, Б.Фільц, М.Скорика, О.Козаренко, Б.Фроляк, Ю.Ланюка, В.Камінського, О.Щетинського, О.Гугеля, О.Грінберга, І.Щербакова, В.Рунчака, А.Гаврилець, С.Зажитька, А.Загайкевич, О.Скрипника, К.Цепколенко, Ю.Гомельської та інших композиторів ХХ-ХХІ ст.

Поліфонічні твори Й.Баха, Ф.Генделя, Ф.Мендельсона, Р.Шумана, Ц.Франка, Д.Шостаковича, П.Гіндеміта, Р.Щедрина, Н.Нижанківського, М.Колесси, М.Скорика, В.Бібіка та інших композиторів.

Твори середньої форми, варіаційні цикли Й.Гайдна, В.Моцарта, Л.Бетховена, Ф.Шуберта, Ф.Мендельсона, К.Вебера Ф.Шопена, Р.Шумана, Ф.Ліста, Й.Брамса, Е.Гріга, С.Рахманінова, О.Скрябіна, М.Метнера, М.Равеля, К.Дебюссі, С.Прокоф'єва, Д.Шостаковича та інших композиторів.

Віртуозні етюди та п'єси Ф.Шопена, Р.Шумана, Ф.Ліста, К.Дебюссі, С.Рахманінова, О.Скрябіна, В.Косенка, С. Прокоф'єва та інших композиторів.

Тривалість курсу

180 год.

Обсяг курсу

60 годин індивідуальних занять та 120 годин самостійної роботи

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу здобувач повинен :</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи теорії та методології вивчення та виконання музичних творів на фортепіано; - методи роботи над творами різних жанрів та стилів (соло, в ансамблі, як концертмейстер); - психологію виконавської та педагогічної діяльності; - норми професійного етикету та артистичної культури; - історію фортепіанного виконавства. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формувати та реалізовувати концертні програми; - застосовувати різноманітні виконавські техніки та прийоми, що забезпечують якісне володіння принципами фортепіанної гри; - використовувати здобуті знання та навички під час сольного музикування, а також під час гри у фортепіанному, камерно-вокальному чи камерно-інструментальному ансамблі; - швидко запам'ятовувати (вивчати на пам'ять) музичні композиції; - розшифровувати та застосовувати новітні прийоми гри на фортепіано.
<p>Ключові слова</p>	<p>Фортепіанне мистецтво, віртуозна виконавська майстерність, інтерпретація, виконавський репертуар.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний</p>
	<p>Проведення індивідуальних занять, закріплення отриманих знань у самостійній роботі</p>
<p>Теми</p>	<p>Подано у таблиці нижче</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Іспит у кінці першого і другого років</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Ведення індивідуальних занять базується на знаннях, отриманих докторантами в результаті вивчення попередніх навчальних дисциплін та набуття компетенцій після завершення навчання на рівні бакалавра і магістра зі спеціальності 025 Музичне мистецтво і потребують базових знань у сфері мистецтвознавства, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння сучасних проблем науки про музику і перспектив її розвитку.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Сольна концертна практика, підготовка та виступи з самостійними програмами, створення камерних ансамблів (дуетів, тріо і т.д.) для втілення концепційних програм, інтерпретація творів академічного репертуару та збагачення репертуару сучасними композиціями, презентація маловідомих та новітніх мистецьких зразків фортепіанній літературі, впровадження у виконавську практику творів українських композиторів.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Музичний інструмент чи інструменти, нотний матеріал, вразі необхідності забезпечення акомпанементу, методична література, записи.</p>

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані протягом проведення поточних індивідуальних занять, після самостійної роботи здобувача. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • підсумок індивідуальних та самостійних занять: 50% семестрової оцінки. • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100. <p>Презентаційні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Окремі виступи у публічних концертах, вечорах академічної, сучасної музики; • Виконання самостійної сольної програми (афішний концерт); • Участь у музичних заходах, конкурсах, фестивалях, здобуття дипломів про участь чи перемоги у музичних змаганнях. <p>Академічна доброчесність: Виконавські виступи здобувачів є виключно оригінальними, особистими сценічними досягненнями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>Концертний виступ</p>
<p>Опитування</p>	<p>https://lnma.edu.ua/aspirantura/</p>

Таблиця

Змістовний модуль 1. *Складові виконавської майстерності: історія, теорія, технологія, досвід. Праця над концертною програмою*

1	<i>Історія фортепіанного виконавства та тенденції його сучасного розвитку</i>	<i>практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 20 год.</i>	10 тижнів
2	<i>Дослідження та розширення концертного репертуару як складова виконавської майстерності</i>	<i>практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 20 год.</i>	10 тижнів
3	<i>Сучасні форми виконавської діяльності</i>	<i>практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 20 год.</i>	10 тижнів

Змістовний модуль 2 *Виконавська манера: традиції та специфіка. Завдання сценічної діяльності артиста*

4	<i>Стильові особливості жанрів інструментальної музики</i>	<i>практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 20 год.</i>	10 тижнів
5	<i>Виконавська майстерність, осмислення та реалізація художнього задуму</i>	<i>практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 20 год.</i>	10 тижнів
6	<i>Професійна культура, музичний смак та концертна витримка</i>	<i>практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 20 год.</i>	10 тижнів